

AMS
TER
DAM

EL DIA QUE
EL MÓN
VA FER UN PET
COM UN AGLÀ
PERE GORGOLL NOELL

Premi Roc Boronat 2023

Pere Gorgoll Noell

EL DIA QUE EL MÓN VA FER
UN PET COM UN AGLÀ

Premi Roc Boronat 2023

AMS
TER
DAM

1

ELS QUATRE LÍDERS MUNDIALS seien al voltant d'una taula ovalada, de dimensions perceptiblement desmesurades, amb els rostres entre expectants i circumspectes. L'atmosfera de la sala (que podia ser de reunions però també d'especejament) era freda i compungida, ombrada tímidament per la llum somorta que emergia d'uns petits aplics de color blavís alineats amb precisió geomètrica en unes parets pintades pulcrament de blanc anèmic o potser, afegint-hi una bona dosi de generositat creativa, de gris insinuat. Uns quadres que reflectien paisatges inversemblants acabaven de donar a l'estança un aire de gèlida irrealitat. Hi havia també una cinquena presència, Milet d'Arboç, que no era cap líder mundial, sinó un ésser fugaç i exigü (gairebé immaterial) originari d'un país encara sense nom, un dissortat i depriment territori «escopit sobre els excrements fumejants de l'antihistòria», una definició estreta precisament del pensament de Milet d'Arboç, un expert en coses de les quals no era expert ningú.

Els quatre líders mundials examinaven amb atenció el contingut d'uns folis escampats desordenadament sobre

la taula. N'hi havia de colors i mides diversos, la qual cosa transmetia un aire d'informalitat i lleugeresa a la taula i, per extensió, al conjunt de la sala, i trencava, d'aquesta manera, la irritant i poc o gens assimilable funcionalitat ambiental. El líder mundial A (que semblava més líder que els altres tres) va fer un esbufec, tan histriònic com sorollós, i va mirar fixament Milet d'Arboç.

—Senyor D'Arboç, no l'enganyaré pas: la situació és extremament delicada.

Els altres tres líders mundials van exhibir un desvagat gest facial d'assentiment, però, malgrat la indiferència aparent, era un rictus clarament ansiolític, embolcallat per un sofriment psíquic (o potser moral) intens, que insinuava (més que no pas verificava) un estat de coses d'allò més excepcional que havia de ser analitzat amb una severitat escrupolosa, sense reticències ni ambigüitats.

—Insostenible! —va afegir reblant el clau amb un nerviosisme gairebé psicòtic la líder mundial H.

El líder mundial Z i el líder mundial W, en canvi, no van dir res, però se'ls veia abatuts i migranyosos, probablement somnolents, i es van limitar a entaforar la cara entre les mans i tancar els ulls amb força, com si intentessin resoldre una equació de segon grau insòlita i inesperada o desxifrar els accents rítmics d'un poema encara per escriure (o simplement com si no haguessin dormit prou).

—Senyor D'Arboç, li seré franc, si vostè no s'avé a col·laborar, haurem de prendre mesures que no agradaran a ningú. —Havia tornat a parlar el líder mundial A, un home petit i rabassut, calb, amb cara de mitja lluna orbitant sobre el greix del coll, posseïdor d'unes celles densament

poblades i, sobretot, escassament sinceres—. La vida al nostre malaguanyat planeta penja d'un fil, un fil molt prim. I els fils molt prims, cregui'm, s'acaben trencant. —Va observar els altres líders mundials a la recerca d'una complicitat explícita abans d'afegir—: No sé si m'he explicat prou bé.

Milet d'Arboç es va moure inquiet a la cadira i el va mirar de cua d'ull. Hi havia alguna cosa repulsiva en aquella substància més o menys pensant. La solemnitat amb què parlava transmetia al seu cos boterut i il·lustrós una repugnància subjacent i una lletjor extrema i grotesca, una manifestació de primitivisme xaró i obsolet, una deriva lògica de la lassitud argumental i de l'actitud de condescendència de baixa estofa, barata i ofensiva de qui l'assumeix com a exemplar. Milet d'Arboç no va saber què dir, va ser incapaç de deduir amb rigorositat científica què li demanava el líder mundial A. Per això va fer un gest d'alleujament quan la líder mundial H va respondre per ell.

—Em sembla que s'ha explicat amb molta claredat —va confirmar al líder mundial A mentre se'l mirava amb una estupefacció que desmentia la seva afirmació—. Hi afegiria només que aquesta situació és inacceptable i, per tant, s'ha de resoldre sense més dilacions. —Va examinar Milet d'Arboç amb atenció subcutània, abans de continuar—: La nostra responsabilitat és assegurar la viabilitat dels governs per mantenir l'equilibri mundial, sense el qual el benestar dels ciutadans seria només una quimera en mans de l'atzar. I l'atzar és un factor de risc inadmissible després de tants segles de progrés a batzegades, totes, desafortunadament, contradictòries entre si. I vostè ho deu

saber més que ningú, com a bon expert en dialèctica hegeliana. —Va callar durant uns segons per recrear-se amb l'efecte que havien provocat les seves paraules, però de sobte es va adonar que l'última frase que havia pronunciat era una giragonsa digna d'una pedanteria que, com totes, no seguia cap raonament intel·ligible, i, per tant, havia d'afegir-hi alguna explicació, per tòpica que fos, que la justificués ni que fos una mica—. Resumint, senyor D'Arboç, si no col·labora hi ha el perill de perdre tot el que tant ens ha costat de guanyar. I la humanitat no s'ho pot permetre. Em sembla que vostè és prou intel·ligent per intuir que no som aquí per jugar a fer la puta i la Ramoneta ni per perdre el temps amb consideracions inútils sobre el sexe dels àngels.

La líder mundial H era alta i escardalena, ossuda, gai-rebé esquemàtica. Uns cabells sense color descriptible recollits en un monyo subjectat al clatell apaivagaven la sensació de vertigen que transmetia el seu cos abissal en procés d'enrunament. Els líders mundials Z i W van apartar (simbòlicament) els papers que tenien al davant i la van mirar (també simbòlicament) amb una fecunda estupefacció no gaire ben dissimulada.

—Potser no estem encarant la conversa de manera adequada —va opinar el líder mundial Z, propietari d'una veu que xiuxiuejava, més que no pas pronunciava, les paraules, i d'una massa corporal adiposa que ranciejava, més que no pas revellia, sobre el substrat hormonal, i que estava estrafolàriament coronada per un manyoc informe de cabells minimalistes, cantelluts i aleatòriament emblanquinats que queien amb desordre sobre uns ulls recautxutats.

—Senyor D'Arboç —el va tallar tot d'una amb una veu intencionadament bruta el líder mundial W, recollint els dubtes que havia expressat el líder mundial Z i decidit a desbrossar un nou camí que capgirés aquella conversa (per ara) improductiva—, què li suggereix el nom d'Elisenda d'Avellaneda?

Milet d'Arboç va fer un gest imperceptible amb les celles i va arrugar el front. Va deixar vagar la mirada per la taula, que cada vegada li semblava més desmesuradament hiperbòlica, i va tancar els ulls. Sempre tancava els ulls (entesos com a focus de representació del món) quan alguna cosa l'extirpava de la seva reduïda zona de confort. I la Senda era precisament un ésser taxatiu i caparrut (i desnaturalitzat) en excés que l'havia fet dubtar de les seves teories filosòfiques sobre l'amor romàntic en contacte amb les noves tecnologies.

—Senyor D'Arboç —va bramar impacient la líder mundial H—, ens està escoltant?

2

MILET D'ARBOÇ I ELISENDA D'AVELLANEDA es van conèixer mentre construïen amb precisió els respectius murs de Facebook. I van anar per feina de seguida, sense prolegòmens absurds i innecessaris. Gairebé sense proposar-s'ho, des del primer moment, des del primer *m'agrada*, es van convèncer que estaven predestinats a desenvolupar una simbiosi sense precedents. Compartien la dèria de plasmar les reflexions o les perplexitats (o potser les incredulitats) sobre la vida i —més en concret— sobre el no-res al mur, amb la significativa diferència que ell ho feia per explorar filosòficament noves formes de saber i ella per la pura necessitat de cridar l'atenció i esdevenir un ésser amb un pedigrí socialment acceptable, després d'anys i panys d'invisibilitat existencial —Milet d'Arboç era conscient de la falta de sentit de la vida i intentava viure poc; Elisenda d'Avellaneda també n'era conscient, però en canvi intentava viure molt. Tenien mil set-cents catorze amics cadascun, una coincidència significativa, tenint en compte que feia mesos que intentaven arribar als mil set-cents quinze i cap dels dos, inexplicablement, no ho aconseguia.

El dia 10 de juliol del 2010, just quan faltava un minut per a un quart de sis de la tarda, Milet d'Arboç (que era professor de Filosofia de l'Esterilitat i la Impotència Humanes a la Universitat Internacional Climent de Tramuntana) va transcriure un dels seus primmirats pensaments al mur. El va acompanyar d'una imatge de fons difuminada, uns pètals de rosa vermells sobre els quals, amb l'ajuda d'un programa de tractament fotogràfic, havia impressionat una etèria figura de dona ecofeminista en posició reflexiva, vestida amb una túnica semitransparent que deixava entreveure una figura seductora i modelada amb suavitat (seguint els estrictes paràmetres establerts per la seva caduca estètica decadentista i deixant-se impregnar per una imaginació emocionalment poc madura).

Milet d'Arboç *Pensar serà la meva tomba i la meva tomba serà la vostra condemna.*

No n'estava especialment satisfet. Les seves magnes capacitats intel·lectuals eren dipositàries de pensaments molt més complexos, però per sobreviure necessitava la dosi diària de cavil·lació subrogada sense entretenir-s'hi gaire; pensar requereix temps i espai, és una activitat inabastable i poc reconeguda, i potser per això Milet d'Arboç tendia a la síntesi conceptual, per estalviar-se les explicacions sobrerres que desnaturalitzessin la seva preuada agudesesa semàntica. Pocs segons després, va rebre el primer *m'agrada*, l'autora material del qual era, si els ulls no l'enganyaven (i dels ulls, qui se'n pot refiar), un ens (de naturalesa inde-

terminada) anomenat Elisenda d'Avellaneda. Era la primera vegada en tota una vida de decepcions metafísiques que un ésser reaccionava amb tanta rapidesa i precisió als seus suggeriments filosòfics. Era habitual que passessin uns dies de rellotge abans que algú gosés estampar-hi un conclusiu *m'agrada*, i encara acompanyant-lo d'algun comentari poc o gens intel·ligent i d'una indignència objectivament pamfletària. Elisenda d'Avellaneda era, doncs, una raresa digna d'estudi (o, si més no, una extravagància preliminar que calia investigar a fons). Aquella desconeguda tenia unes deflagracions cognitives que superaven amb escreix la mitjana. Amb suavitat, va prémer el ratolí sobre el nom per visualitzar quines subtileeses amagava el mur d'Elisenda d'Avellaneda. El primer que va veure va ser una fotografia. S'hi va acostar fins que va tocar amb el nas la pantalla tàctil de l'ordinador. Era una femella ni jove ni vella d'expressió més aviat pàmfila, però no hi va donar gaire importància, podia ser una primera impressió errònia —les primeres impressions sempre són errònies i, per tant, el coneixement, que només és possible després de les impressions interpretades i representades com cal, també tendeix a l'error. Va tallar de soca-rel les reflexions incipients sobre la naturalesa de la imatge quan, astorat, va llegir, redactat de manera impecable, sense cap alteració ortogràfica, sintàctica o semàntica, el propi pensament, expressat amb tanta bellesa, al mur d'aquella singular i engrescadora desconeguda.

Elisenda d'Avellaneda *Pensar serà la meva tomba i la meva tomba serà la vostra condemna.*

Milet d'Arboç es va quedar immòbil (o més immòbil del que es quedava habitualment). Primer va sentir un desconcert sense gaires matisos que, a poc a poc, es va reconvertir en una admiració que festejava amb l'estupor d'arrel cartesiana. Es va fregar els ulls fins que es va fer mal. Se'ls va fregar un segon cop. I encara un tercer, ja del tot insensible al dolor. Era un plagi poc treballat? Una coincidència implementada entre Eros i Tànatos? La negació digitalitzada del dualisme platònic? Un advertiment de la inconsistència epistemològica del mur? O és que Elisenda d'Avellaneda era una escèptica tocada de l'ala que qüestionava l'originalitat dels pensaments de Milet d'Arboç? Perquè, en efecte, el cos lingüístic (entenedor fins i tot per a un professor de matemàtica quàntica) era el mateix, acompanyat, a més, per una imatge en essència idèntica, tot i que en lloc de la figura d'una dona s'intuïa el cos d'un home (sempre la dèria, incomprendible i ontològicament irrellevant, de compartimentar els éssers segons el sexe!), vestit, això sí, amb la mateixa túnica semitransparent d'ascendència transgènica. Malgrat les reserves inicials, un pressentiment llaminer va estremir el cos i, sobretot, la substància pensant de Milet d'Arboç. Després de comprovar la data i l'hora que constaven, amb lletres més petites, a sota del text, el pressentiment que havia tingut feia uns segons es va convertir en un altre pressentiment encara més estremidor: la desconeguda amiga digitalitzada havia penjat aquella (cada vegada més extraordinària) reflexió també quan faltava un minut per a un quart de cinc de la tarda del 10 de juliol del 2010. Milet d'Arboç va fibrillar de plaer metafísic, però no es va voler precipitar innecessàriament amb conclusions

agosarades. Abans de deixar la imaginació en llibertat (cosa de la qual era un fervorós i insubornable especialista), havia d'estar-ne segur sense fissures (malgrat que la certesa no era ni havia estat mai el seu hàbitat natural d'operacions). Va pentinar internet pacientment, a la recerca de la frase exacta o d'alguna sinonímia complementària. Podia molt ben ser que, sense adonar-se'n, tots dos l'haguessin manllevat dels munts de planes web especialitzades en la reproducció de sentències profundes i intel·lectualment econòmiques (i, sobretot, òbvies), tot i que era poc probable, perquè ell, Milet d'Arboç, era molt curós amb la transposició lingüística dels pensaments, i tots els seus pensaments eren, sense excepció, originals. No tenia cap necessitat de recórrer a frases espúries per transmetre la riquesa que bategava amb llibertat inalienable en la seva subterrània lluminositat. Tanmateix, va planificar una recerca exhaustiva que es va allargar durant hores, però tal com havia pronosticat amb encert, enlloc no va trobar cap reflexió que s'hi assemblés, ni tan sols violentant la gramàtica. Corprès (i esfereït retòricament) per la confluència d'idees amb una llaminera i inexplorada desconeguda en una mateixa dimensió espacial i temporal, amb la qual compartien, a més a més, mil set-cents catorze amics, va regalar un generós i irrecusable *m'agrada* a Elisenda d'Avellaneda. Va ser el principi d'una aventura intel·lectual i emocional que tendia a l'infinit. L'intercanvi de saviesa en forma de diàlegs socràtics perfectament estructurats els va portar, amb tota naturalitat, a enamorar-se cegament, tot i que no quedava clar ben bé de què ni, sobretot, de qui.

Van compartir, doncs, reverberacions mentals de tota mena, la majoria de les quals s'alimentaven de la redundància pròpia de qui pensa els pensaments en lloc de les impressions que generen les accions. Però hi havia una diferència significativa (i conceptualment contradictòria) entre ells: Milet d'Arboç, impregnat d'un escepticisme radical, no es creia res del que pensava, però sustentava la voluntat (no pas l'arbitrarietat) de fer possible la idealitat sense intenció de materialitzar-la, a la fi, en cap realitat sensorial, mentre que Elisenda d'Avellaneda s'ho creia tot, però convenientment canalitzat cap a un èxtasi utilitarista, presumptament amorós, egocèntric, maniacodepressiu i curt de gambals de qui es creu que tot és real si un ho vol.

Unes poques i (volgudament) mitòmanes setmanes després, van decidir deixar de comunicar-se a través de l'espai públic del mur (cap amic no tenia prou aptituds d'abstracció per copsar les subtilitats dels seus pensaments) i continuar la descoberta de les fogueres interiors en privat. I els sobris missatges es van reconvertir en llargs discursos inflamats, amb una exuberància i una sofisticació que impactaven sense reticències al bell mig del cor sagnant d'amor d'Elisenda d'Avellaneda i el cervell àvid de saviesa de Milet d'Arboç, el qual per celebrar l'avinentesa va decidir anomenar-la Senda en la intimitat del seu imaginari capitombat, i, d'aquesta manera, adaptar un nom amb pretensions aristocràtiques a la nuesa necessària de l'univers metafísic. Però aquell estat de tensió permanent no podia allargar-se gaire (quin cervell químicament equilibrat seria capaç de suportar tanta

efervescència mental?) i, quan ja no sabien quins discursos empescar-se per no autoplagiar-se, van decidir conèixer-se de cos present. Va ser una decisió justa i necessària, raonada amb noblesa, fruit de la generositat en expansió dels intel·lectes respectius. Interposar la matèria carnal enmig d'aquell indicatiu d'esgotament cognitiu podria recuperar l'energia primigènica i alhora protegir el foc interior d'aiguats inesperats.

Van planificar amb precisió exemplar la trobada carnal. Una primera bona impressió era imprescindible perquè el que Facebook havia unit no ho destarotés la prosaica i obscena realitat. La intenció no era trabucar el mur al món exterior, sinó més aviat rebregar-lo, optimitzar-lo i estendre'l més enllà de la seva àrea d'influència digital, tot adaptant-lo, amb naturalitat ecològica, a les lleis físiques i morals que regirien el nou espai curull de mestissatge sobrevingut. Un parc urbà ben conservat, sense excessos, urbanitzat adequadament, amb camins rectes i ben travats, amb arbres solidaris podats amb concisió i una gespa impecablement curta i polida (i sobretot universal i necessària) seria el noucentista (i subliminalment kantiana, amb deflagracions sofistes correctores) escenari correlatiu ideal per no entrebancar-se amb obstacles adotzenats no desitjables. I un banc rústic de fusta envernissada amb austeritat, l'imprescindible suport poètic on seure, fins i tot amb grans al cul, per cristal·litzar l'efemèride.

Tot estava a punt, doncs, per al gran dia que relligaria el que el mur ja havia lligat aquell 10 de juliol del 2010 quan faltava un minut per a un quart de cinc de la tarda,

quan dues ànimes en pena havien deixat de vagar sense rumb per les esquerdes cada vegada més obertes i amenaçadores dels maons del mur i s'havien instal·lat, amb més o menys comoditat, en una cavitat existencial d'aparença més habitable, però mal il·luminada i poc adaptada a la vida. I és que, tot i que eren conscients que els éssers humans formen part d'una mateixa força energètica subjacent i que els individus existeixen únicament en el pla del món com a representació, encara eren més conscients que l'esfera terrestre giravolta en un cicle infinit sense resolució: desitjar coses, aconseguir-les i després desitjar-ne més. I aquest moviment aviciat no s'atura fins a la mort. O, amb més precisió, fins al deixar de ser.